

Запорожченко Ю.Г.,

молодший науковий співробітник ІТЗН НАПН України

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ІРЛАНДІЇ В КВАЛІТАТИВНОМУ АСПЕКТІ

У сучасному світі, що трансформується під впливом глобалізаційних процесів та технологізації, важливою функцією вищого навчального закладу стає підготовка фахівця, здатного до самоосвіти і швидкого, гнучкого реагування в динамічному середовищі. Однією з інноваційних форм навчання, що вже набула широкого розповсюдження в світі, є дистанційна. Вибух інтересу різних верств до цього явища зумовлений різними чинниками: потреба у швидкій перекваліфікації, оновленні застарілих знань, умінь та навичок; технологічний прогрес, що дав можливість дистанційно отримувати більше інформації; відкриття нових можливостей для людей з особливими потребами тощо.

Корисним для вітчизняних теоретиків і практиків дистанційної освіти є вивчення досвіду країн-лідерів у цій сфері (Австралія, Великобританія, США та ін.), що надає можливість запозичити найкращі приклади й уникнути можливих помилок. Досвід європейських країн у галузі освіти став предметом наукових досліджень українських учених О. Авксентьєвої, Н. Авшенюк, М. Лещенко, О. Матвієнко, О. Овчарук, Л. Пуховської. Вивченню особливостей використання ІКТ в освіті присвячені роботи В. Бикова, О. Глазунової, І. Малицької, Н. Морзе, О. Спіріна, М. Шишкіної. Питаннями дистанційного навчання займалися В. Биков, Ю. Дорошенко, П. Дмитренко, К. Корсак, В. Кухаренко, Ю. Пасічник, С. Сисоєва, П. Стефаненко. Водночас досвід дистанційної освіти Ірландії, висока якість якої визнана світовою спільнотою, залишився поза увагою вітчизняних науковців. Отже, метою нашого дослідження є вивчення особливостей дистанційної освіти Ірландії в квалітативному аспекті.

За рівнем технологізації Ірландія є однією з найрозвиненіших країн світу. Співпраця зі світовими ІТ-компаніями (Apple, Dell, IBM, Intel, Lucent Technologies, Pfizer) сприяла стрімкому розвитку дистанційного навчання в 90-ті роки ХХ ст. під керівництвом Національного центру дистанційної освіти при Дублінському Міському Університеті [3]. На сьогоднішній день в країні існує широкий спектр різноманітних дистанційних курсів, що функціонують як на базі спеціальних центрів (Оскайл (Oscail), так і в багатьох державних ВНЗ (Університетський коледж Дубліна (University College Dublin), Дублінський технологічний інститут (Dublin Institute of Technology).

Якість дистанційних курсів в Ірландії забезпечується за чотирьохрівневою моделлю, що є загально визнаною і рекомендованою європейською спільнотою: встановлення відповідних процедур самим ВНЗ; моніторинг якості освіти національною неурядовою агенцією з забезпечення якості; перевірка якості освітніх послуг незалежними зовнішніми експертами від спеціальних міжнародних агенцій; оприлюднення результатів перевірки, тобто поінформування громадськості.

Притримуючись законодавчих вимог (Акт про університети 1997 р.; Акт про кваліфікації 1999 р.) кожний ВНЗ Ірландії самостійно розробив процедури забезпечення якості своїх освітніх послуг, у тому числі і для дистанційної освіти. Наприклад, у Дублінському технологічному інституті передбачена відповідна процедура – валідація дистанційної навчальної програми, що, зокрема, передбачає забезпечення якості за такими напрямками: всеосяжність студентського досвіду, включаючи проходження практики за обраною спеціалізацією; створення належної матеріально-технічної бази; моніторинг навчальних результатів по проходженню програми та окремих її компонентів (модулів, розділів і т.д.); збалансування оцінювальних критеріїв з визначеними навчальними результатами [4].

Усі дистанційні навчальні курси в Ірландії проходять акредитацію Радою з питань вищої освіти і навчальних сертифікатів (Higher Education and Training Awards Council (HETAC)), що гарантує відповідність кваліфікацій, отриманих в результаті дистанційного навчання, національній рамці кваліфікацій [1].

Важливою запорукою якості дистанційних освітніх послуг є класичний ірландський тьюторінг – консультативна підтримка студентів з боку більш досвідчених наставників. Наприклад, в коледжі Гібернія (Hibernia College) – найпершому дистанційному коледжі країни – уміло поєднані переваги новітніх мультимедійних занять з сесіями-консультаціями, збережена інтерактивна взаємодія студента з тьютором. Перед тим, як обрати дистанційне навчання, усім бажаючим пропонуються підготовчі курси, які дозволять визначитись, чи підходить їм така форма навчання [2].

Отже, з кінця 90-х років ХХ ст. Ірландія розробила, розвинула і впроваджує систему якісної дистанційної освіти, що визнана й цінується в світі. В країні існує ряд державних й приватних освітніх установ, які пропонують курси дистанційного навчання; ці заклади активно співпрацюють з різними освітніми, дослідницькими установами й транснаціональними промисловими компаніями, не залишаючись осторонь глобалізаційних процесів, а виступаючи у ролі їх активних учасників. Провідні технології дозволяють інтенсифікувати взаємодію між студентами й тьюторами, заохочують і підтримують особистісно-орієнтоване навчання. Відповідність курсів національній рамці кваліфікацій гарантує визнання дипломів випускників у країнах Європи.

Наше дослідження не вичерпує усіх аспектів розглянутого питання. Подальшого вивчення потребує система забезпечення якості усіх компонентів неперервної освіти Ірландії в умовах євроінтеграції.

1. General Programme Validation Manual 2010. Higher Education And Training Awards Council, Ireland [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hetac.ie/docs/General%20Programme%20Validation%20Manual%2005%2007%202010.pdf>

2. Hibernia College [Електронний ресурс] // Web-site of Hibernia College. – Режим доступу: http://www.educationireland.ie/index.php?option=com_content&task=view&id=227&Itemid=241

3. Oscail – Distance Education [Електронний ресурс] // Web-site of Dublin City University. – Режим доступу: <http://www.oscail.ie/about.php>.

4. Quality assurance procedures of the Dublin Institute of Technology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nqai.ie/docs/awarding_bodies/dit/QA.doc.